

A GULÁGOK ÉS EGYEBEK

PÁRATLAN OLDAL - LX. évfolyam, 35. szám, 2016. szeptember 2.

Bayer Zsoltot sokakat felhőborító kitüntetésére a Gulágokban Elpusztultak Emlékének Megörökítésére Alapítvány elnökhelyettese, Pintér Jolán terjesztette fel. Tette ezt egy kezébe került műsoros DVD alapján, bár Bayer nevét a tematikus bibliográfiák nem is említik. Mindez a szakszerűség hiányára utal, akárcsak az alapítvány elnevezése.

1973-ban jelent meg Alekszandr Szolzsenyicin hatalmas munkája, az *Arhipelag GULAG (GULAG szigetcsoport)* nyugaton. A szerzőt még abban az évben kiutasították a Szovjetunióból. Magyarul először egy hitvány kalózkiadásban jelent meg a hatalmas munka, később filológiaiilag pontos, kitűnő fordításban. A könyv címe egy metafora. A címben a *GULAG* a *Glavnoje Upravlenyje Iszpravitelno-trudovih Lagerej* (Javítómunka-táborok Főigazgatósága) megnevezésére szolgáló mozaikszó, a szigetvilág pedig a Szovjetunió, részben pedig Mongólia területén felállított táborhálózatra utalt, ahova a szovjet rendszer külföldi és belföldi politikai ellenfeleit internálták köztörvényes bűnözőkkel együtt. A táborokban folyó életről, az embertelen szenvedésről visszatérő magyar foglyok, például Karig Sára, Galgóczy Árpád, Rózsás János írásaiból is képet alkothatunk.

A „túlélés művészetéről” (Galgóczy) hitelesen vallók helyett javasolta kitüntetésre Bayert annak az alapítványnak az elnökhelyettese – az elnökkel és a vezetőséggel nem egyeztetve –, amelynek már a neve is szakszerűtlen. A mozaikszó ugyanis a Kolimától Magadanig terjedő táborrendszernek csak a központját jelenti, többes számban használva tehát értelmetlen. (A GULAG táboraiban – lenne a helyes megfogalmazás.) Ez a név éppúgy méltatlan a raboskodók emlékéhez, mint Bayer kitüntetése.